

Samhällsbyggnads förvaltningen

Hällefors - Lindesberg - Ljusnarsberg - Nora

Tekniska nämnden

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Hannes Jonsson

Tfn. 0581-83033

samhallsbyggnad@lindesberg.se

Antagandehandlingar

2025-01-03

Dnr PLAN-2024-28:

ANTAGANDEHANDLING

GRANSKNINGSUTLÅTANDE TILLHÖRANDE DETALJPLAN FÖR BIKUPAN 18 M.FL.
(KARLSÄNGSKOLAN) I NORA KOMMUN

ANTAGANDEHANDLINGAR

Postadress

Samhällsbyggnadsförvaltningen
711 80 Lindesberg

Besöksadress

Prästgatan 6
Lindesberg

Telefon

0581-810 00 vxl

E-post

samhallsbyggnad@lindesberg.se

Organisationsnr

212000-2015

PLANENS SYFTE

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för nybyggnation av skola, bostäder samt idrotts- och besöksanläggningar med hänsyn till riksintresset för kulturmiljövård i centrala Nora. Vidare är syftet att säkerställa allmänhetens fria passage samt tillgång till området och bevara befintliga skyddsrum

SAMMANFATTNING AV YTTRANDEN

Granskningsutlåtandet är en redovisning av synpunkter, så kallade yttranden, som inkommit vid granskning av planförslaget. Granskningsutlåtandet redogör även för vilka förändringar som gjorts i planhandlingen efter granskningen.

Även synpunkter som inte lett till någon förändring är redovisade och kommenterade för att förklara de ställningstaganden som gjorts.

HUR GRANSKNINGEN HAR BEDRIVITS

Ett förslag till detaljplan har varit utsänt på granskning 12 december 2024 – 17 januari 2025. Under granskningstiden inkom 12 yttranden. Efter granskningstiden inkom 2 yttrande, från miljöenheten som begärt förlängning av svarstiden. Totalt inkomna yttranden under granskningen var 14 varav 6 med synpunkter. Yttranden som inneburit korrigeringar av planhandlingen är 4.

I detta dokument följer inkomna yttranden. Om ett yttrande varit långt kan det ha sammanfattats vilket i så fall framgår i texten. Till vänster är det inkomna yttrandet och till höger en kommentar från Planenheten. Samtliga yttranden finns att läsa i sin helhet på Planenheten.

FÖRÄNDRINGAR EFTER GRANSKNING

Inkomna synpunkter under granskningen har resulterat i mindre justeringar i planhandlingarna men i huvudsak är planförslaget sig likt. Största justeringarna har gjorts i plankartan. Mindre förtydliganden, omarbetningar och redaktionella förändringar i planbeskrivningen.

I plankartan har plangränsen intill fastigheten Bikupan 12 ändrats i en mindre utsträckning till att anpassas efter den framtida gatans behov av bredd. Därutöver har egenkapsgränsers utformning setts över. En egenkapsbestämmelse har redigerats för att förenkla plankartans läsbarhet.

I planbeskrivningen har förtydliganden kring skolskjuts och förorenade områden gjorts.

TIDIGARE SKEDEN

Innan granskningen hölls ett samråd där parterna hade möjlighet att lämna synpunkter på planförslaget i ett tidigt skede. Samrådet hölls mellan 30 maj 2024 – 14 juli 2024 och resulterade i 15 yttranden. Av dessa ledde 8 yttranden till ändringar av detaljplanen.

För att ta del av de yttranden, kommentarer och ändringar som samrådet resulterade i hänvisas du till dokumentet samrådsredogörelse som hör till planhandlingarna.

Hannes Jonsson

Isabella Lohse

Planarkitekt

Verksamhetschef

INKOMNA YTTRANDE UNDER GRANSKNINGEN

MYNDIGHETER

LÄNSSTYRELSEN ÖREBRO LÄN

Granskning av detaljplan för Bikupan 18 m.fl. (Karlsängskolan), Nora kommun

Kommunens ärendenummer: PLAN-2024-28

Beskrivning av ärendet

Detaljplanen har överlämnats till Länsstyrelsen för granskning i enlighet med 5 kap. 20 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL. Detaljplanen handläggs med standardförfarande.

Enligt 5 kap. 22 § PBL ska Länsstyrelsen under granskningstiden yttra sig över planförslaget, om planförslaget enligt Länsstyrelsens bedömning innebär att någon av överprövningsgrunderna i 11 kap. 10 § PBL inte följs eller tillgodoses.

Länsstyrelsens synpunkter i samrådsskedet framgår av yttrande dnr 4151-2024, daterat den 26 juni 2024.

Länsstyrelsens synpunkter - prövningsgrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som rör förorenade områden ska lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan. I annat fall kan Länsstyrelsen komma att pröva kommunens beslut att anta detaljplanen.

Förorenade områden

I norra delen av planområdet på fastigheten Bikupan 17 planläggs för ett parkområde. Parkområdet kommer enligt planförslaget ligga mitt emellan två bostadsområden och kommer vara ett stråk där man passerar snarare än en plats att uppehålla sig på då ytan endast är omkring tio meter bred. Parkområdet kommer även enligt planförslaget att användas för dagvattenhantering med en kapacitet att fördröja 35 m³ dagvatten. Ingen byggrätt finns på parkområdet.

PLANENHETENS KOMMENTARER

Länsstyrelsen noterar att det inom parkområdet har påträffats kvicksilver och bly i halter över känslig markanvändning (KM) på ett djup av 0,4 meter respektive drygt en meter. Enligt den riskbedömning som kommunen har låtit ta fram för detaljplanen bedöms parkmarksområdet inte medföra risker för människors hälsa med dagens markanvändning, och ytan kommer till största del kvarstå i nuvarande skick. Utifrån resultatet från riskbedömningen och att ingen byggrätt finns på platsen samt att området föreslås som allmän plats, parkmark, gör kommunen bedömningen att påträffade föroreningar över KM inte behöver saneras. Vidare gör kommunen bedömningen att markanvändningen parkmark inte räknas som ett KM-område.

Länsstyrelsen anser att parkområdet ska likställas med ett KM-område då det ligger mellan två bostadsområden och barn kommer sannolikt att leka i området. Länsstyrelsen ställer sig tveksam till kommunens bedömning att det inte finns något åtgärdsbehov för området. Länsstyrelsen instämmer i att det inte finns en akut risk för människors hälsa då föroreningarna inte påträffats ytligt. Däremot finns det på lång sikt en risk för ökad spridning och exponering då parkområdet ska användas för dagvattenfördröjning. Den ökade mängden vatten i markprofilen ökar risken för att markföroreningarna sprids med vattnet till närområdet, därmed ökar också risken för exponering. En ökad vattenvolym kan också resultera i att föroreningarna kan röra sig uppåt i markprofilen och därmed öka risken för exponering av boende och besökare inom planområdet. I resultatrapporten från den kompletterande miljötekniska markundersökning som genomfördes under 2024 av ENSOCUN förespråkas att sanering av påträffade föroreningar i parkområdet i möjligaste mån genomförs.

Utifrån ovanstående resonemang gör Länsstyrelsen bedömningen att det finns ett åtgärdsbehov på lång sikt för påträffade föroreningar i parkområdet på fastigheten Bikupan 17 utifrån människors hälsa, och att en sanering därför behöver genomföras för att marken ska bli lämplig för planerad markanvändning.

Upplysningar

Kulturmiljövärden

Länsstyrelsen är positiv till att kommunen har breddat sitt resonemang kring konsekvenserna för stadsbilden och gestaltungsambitionerna. Länsstyrelsen anser att formuleringen av

Kommunen bedömer, i enlighet med den marktekniska miljöundersökningens riskbedömning, att föroreningen kan kvarlämnas inom parkområdet. Vid dialog med länsstyrelsen har förtydliganden gjorts kopplat till bland annat föroreningens djup i marken. I mejl daterat 2025-02-03 reviderar länsstyrelsen sitt yttrande och prövningsgrunden förorenade områden släpps. I planbeskrivning och på plankartan har förtydliganden gjorts för att upplysa om den kvarlämnade föroreningen vid framtida arbeten.

bestämmelsen f_3 har förbättrats sedan samrådet, men vidhåller sin tidigare synpunkt om att den nya bostadsbebyggelsen bör ha en höjd på två våningar med eventuell möjlighet till takvåning. Länsstyrelsen vidhåller även sin tidigare synpunkt om att planbestämmelsen f_2 , som anger att bebyggelsen ska utformas med hänsyn till den historiskt värdefulla bebyggelsen inom riksintresseområdet för kulturmiljö inom centrala Nora, inte är tillräcklig för att styra tillkommande bebyggelses utformning.

Plankarta

Gränsen för sekundär egenskapsgräns har på vissa ställen på plankartan en utformning som inte överensstämmer med teckenförklaringen då plusmarkeringarna på vissa ställen är väldigt täta. Detta bör ses över då det påverkar detaljplanens läsbarhet.

För användningen skola finns det några ytor i södra hörnet av kvartersmarken, i anslutning till ett u-område, där strandskyddet inte upphävs i detaljplanen. Detta bör justeras så att all kvartersmark som omfattas av strandskydd upphävs i detaljplanen.

Redovisningen av sekundära och sammanfallande egenskapsgränser bör ses över. I södra delen av kvartersmarken för besöksanläggningar (R) är det svårt att tyda vilken gräns som avses i redovisningen av avgränsningen av bestämmelserna u_1 och a_2 . I sydöstra hörnet av samma användning är det svårt att utläsa vilken gräns som avses och därmed svårt att bedöma om bestämmelsen u_1 gäller längs den östra gränsen av kvartersmarken. I sydöstra delen av kvartersmarken för skola (S) finns ett område där sekundär egenskapsgräns ser ut att vara överflödig.

Länsstyrelsens synpunkter enligt annan lagstiftning

Här redovisas Länsstyrelsens synpunkter i frågor som har betydelse för planens genomförbarhet.

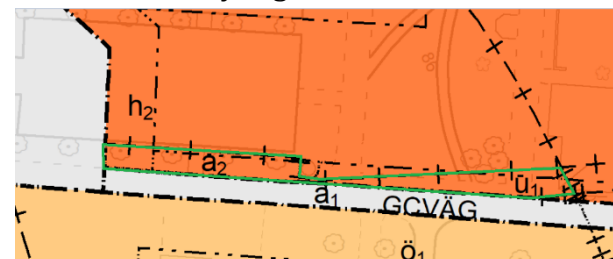
Generellt biotopskydd

Det är bra att detaljplanen har anpassats så att den går att genomföra utan att alléträd behöver tas bort. Länsstyrelsen vill dock påminna om att dispens från det generella biotopskyddet även krävs vid grävningsarbeten inom trädets skyddszon (15 x stammens diameter).

Upplysningen noteras, kommunens bedömning gällande gestaltning och höjd på bebyggelsen kvarstår.

Egenskapsgränsernas utformning har setts över.

Egenskapsområdet sträcker sig över hela ytan som visas i bilden nedan vilket innebär att a_2 gäller för hela ytan. Gränsdragningen har setts över för ökad tydlighet.

LANTMÄTERIET

YTTRANDE I ÄRENDE LM2024/073709

DATUM:	2025-01-07	ERT ÄRENDE:	PLAN-2024-28
KOMMUN:	NORA	LÄN:	ÖREBRO LÄN
SKEDE:	GRANSKNING		

Detaljplan för Bikupan 18 med flera (Karlsängskolan)

Vid genomgång av planförslagets handlingar (daterade 2024-12-19) har följande noterats:

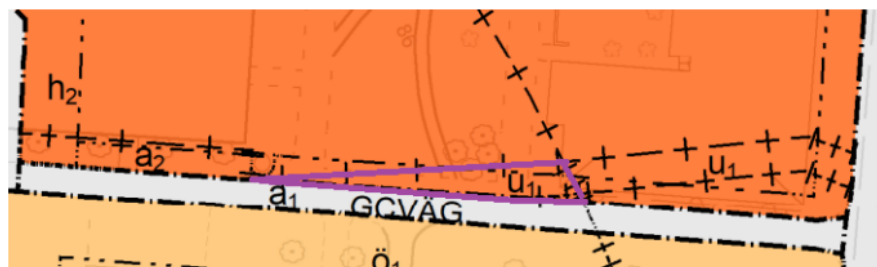
För plangenomförandet viktiga frågor där planen behöver förbättras

(Här redovisas synpunkter om sådana frågor som Lantmäteriet särskilt ska bevaka och sådant som vi uppfattar som nödvändiga åtgärda för genomförandet av planen)

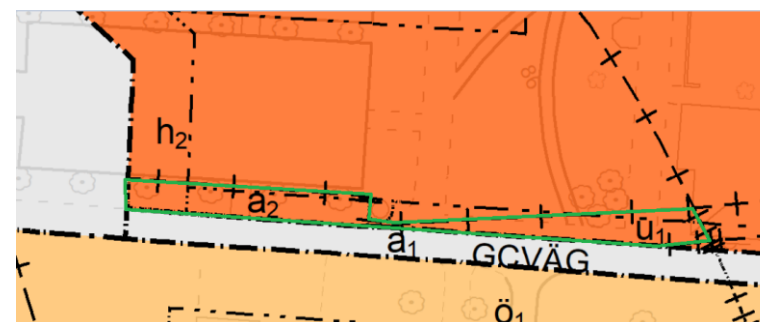
STRANDSKYDD GÄLLER FORTSATT INOM KVARTERSMARK

Strandskyddet är inte upphävt inom inritat område och kommer att fortsättningsvis gälla när planen vinner laga kraft.

Det är inte lämpligt att planlägga för kvartersmark som kommer att omfattas av strandskydd när planen fått laga kraft. Rättsutvecklingen visar nämligen på att det inte är möjligt att bilda bostadsfastigheter med kvartersmark där det finns strandskydd. Samma resonemang bör kunna tillämpas på all typ av kvartersmark. I planarbetet behöver frågan om strandskydd hanteras så att någon liknande situation inte uppstår.

Egenskapsområdet sträcker sig över hela ytan som visas i bilden nedan vilket innebär att a2 gäller för hela ytan. Gränsdragningen har setts över för ökad tydlighet.

FASTIGHETSGRÄNSER MED OSÄKERT LÄGE SOM GRÄNSAR TILL PLANOMRÅDET

Planområdesgränsen går enligt plankartan i fastighetsgränsen till Bikupan 12. De aktuella gränserna saknar både enligt digitala registerkartan och grundkartan inmätta gränspunkter.

Lantmäteriet vill påminna om att detaljplanen inte påverkas om gränsen visar sig ha ett annat läge. Risker med att planlägga utan att ha koll på gränsens rätta läge är att antingen en del av planen ligger inne på grannfastigheten eller att det blir en remsa mellan den planlagda marken och fram till fastighetsgränsen.

I denna typ av fall handlar det om att gränsen är ett objekt av vikt för planbestämmelser enligt [HMK Handbok Digital Grundkarta 2021](#) avsnitt 3.3. När en sådan gräns är osäker är det lämpligt att så snart som möjligt utreda gränsen och göra en gränsutvisning där man letar upp befintliga gränsmarkeringar. Visar sig gränsen vara juridiskt oklar krävs det en fastighetsbestämning för att bestämma dess läge. Läs gärna mer om förbättring av kvaliteten på fastighetsgränser i grundkartan i [Lantmäteriets informationsblad via denna länk](#).

När gränsens läge är klarlagt är det viktigt att anpassa planen efter eventuella förändringar av fastighetsgränsens läge. Glöm inte att rapportera in eventuella förbättringar av gränspunkters lägesosäkerhet, genom att kommunen gör en så kallad DRK-leverans till ajourhållning-DRK@lm.se i överensstämmelse med DRK-avtalet. Då kommer det att framgå av fastighetsgränsernas redovisning i den digitala registerkartan att lägesosäkerheten är kontrollerad samt vilka punkter som har mätts in och vilka punkter som är transformerade utifrån inmätningarna.

Delar av planen som bör förbättras

KONTROLLERAR FASTIGHETSGRÄNSER AV VIKT FÖR PLANLÄGGNINGEN MED 0,025 METERS LÄGESOSÄKERHET

I planförslaget finns det användnings- eller planområdesgränser i samma läge som fastighetsgränser som är inlagda i den digitala registerkartan med mycket god lägesosäkerhet (0,025 meter). Denna lägesosäkerhet kan dock vara missvisande och det är möjligt att dessa fastighetsgränser inte har kontrollerats när lägesosäkerheten sattes.

Vid övergången mellan referenssystemen RT 90 och nuvarande SWEREF 99 transformerades nämligen tusentals gränspunkter över hela landet utan kontroll i fält. Dessa fick lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter. Det har i efterhand visat sig att många av dessa punkter till exempel i områden med lokala stommät kan ha god "intern" lägesosäkerhet, men inte ligga rätt i förhållande till SWEREF 99.

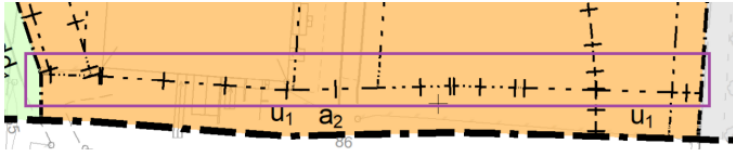
Lantmäteriet uppmanar därför kommunen att vara extra uppmärksam vid planläggning av områden där det förekommer gränser med just lägesosäkerheten 0,025 eller 0,03 meter, och vid behov kontrollmäta sådana gränser. Om ni kontrollmäter gränspunkter, se till att kommunen gör en så kallad DRK-leverans till ajourhållning-DRK@lm.se i överensstämmelse med DRK-avtalet. Då kommer det att framgå av fastighetsgränsernas redovisning i den digitala registerkartan att lägesosäkerheten är kontrollerad samt vilka punkter som har mätts in och vilka punkter som är transformerade utifrån inmätningarna.

Planområdesgränsen har flyttats bort från den osäkra fastighetsgränsen. Planområdesgränsen går nu istället mer anpassat efter det utrymmesbehov som gatan behöver i detaljplanen.

Fastighetsgränserna är rättade och ska vara korrekta i den digitala registerkartan.

PLANGRÄNSER

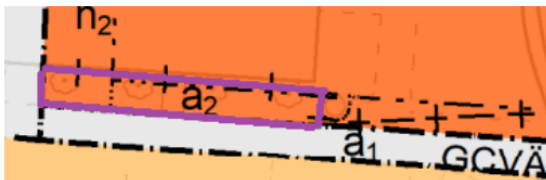
1. Se över redovisningen av sekundära och sammanfallande egenskapsgränser. Framför allt är nedan inringad gränser svåra att tyda.

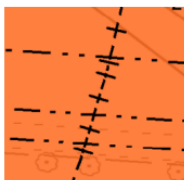
2. Det är svårt att utläsa vilken plangräns som är utritad inom inringat område. Detta leder till en ovisshet om även egenskapsbestämmelsen u_1 gäller inom den västra delen av kvartersmarken som gränsar till PARK.

3. Inritad sekundär egenskapsgränsområde nedan ser ut att vara överflödig. Området gäller enbart för a_2 som ändå skulle gälla där utan området.

4. Se även över redovisningen av sekundär egenskapsgräns. Kan tätheten av plustecken bero på att det är mer än en linje inritad i kart programmet? Se exempel nedan.

GRUNDKARTA

Angivelse om aktualitetsdatum för fastighetsredovisningen respektive för övriga detaljer i grundkartan saknas.

Egenskapsgränserna har setts över i plankartan.

Egenskapsgränserna har setts över i plankartan.

Egenskapsområdet sträcker sig över en större yta, se svar till länsstyrelsen tidigare i granskningsutlåtandet. Det innebär att a_2 gäller för en större yta. Egenskapsgränsernas utformning har setts över för ökad tydlighet.

Egenskapsgränserna har setts över i plankartan.

Kompletterats på plankartan.

Delar av planen som skulle kunna förbättras

(Under denna rubrik redovisas synpunkter som inte direkt ligger inom Lantmäteriets lagstadgade bevakningsområden, men som enligt Lantmäteriet skulle förbättra detaljplanen.)

PLANKARTAN FÖLJER INTE BOVERKETS REKOMMENDATIONER

Regeringen har i flera sammanhang betonat vikten av att detaljplanerna utformas på ett enhetligt sätt för att underlätta framtida digitalisering och förenkla byggprocessen. Detaljplanen tas fram enligt PBL med planstart under den period då Boverkets allmänna råd (2014:5) om planbestämmelser för detaljplan, bör tillämpas. Plankartans utformning uppfyller inte dessa råd på följande punkter och det finns inget motiv angivet till varför så har skett:

Har korrigerats i plankartan

- Kombinationer av användningar bör betecknas med samtliga relevanta beteckningar *och redovisas var för sig i listan med planbestämmelser*. I detta fall är bestämmelserna med beteckningen Bostäder/Centrum som redovisas på samma rad bland planbestämmelserna.

KOMMUNALA ORGAN

MILJÖENHETEN

**Granskningsyttrande, detaljplan för Bikupan 18 m. fl.
(Karlsängsskolan), Nora kommun**

Miljöenheten har getts möjlighet att lämna yttrande över detaljplan för Bikupan 18 m. fl. (Karlsängsskolan) i Nora kommun. Miljöenheten lämnar följande synpunkter.

Förorenad mark

I planbeskrivningen framgår att påträffade föroreningar av kvicksilver och bly över KM i provpunkt 24E_1 bedöms kunna kvarlämnas då ingen byggrätt finns på platsen och att området kommer ingå i användningen allmän plats, parkmark. Utifrån den riskbedömning som tagits fram bedöms parkområdet inte medföra risker för människors hälsa med dagens markanvändning och ytan kommer till största del kvarstå i nuvarande skick efter antagen detaljplan. Enligt planförslaget kommer parkområdet vara ett stråk där man passerar snarare än en plats att uppehålla sig på då ytan endast är omkring 10 meter bred. Ytan planläggs för att hantera dagvatten, i form av en fördröjningsanläggning med en kapacitet att fördröja 35 m³ dagvatten.

Miljöenheten anser att parkområdet mellan bostadsområdena ska likställas med ett KM-område och att påträffad förorening i parkområdet bör saneras. Dels eftersom området ska användas för dagvattenfördröjning och det därmed finns risk för ökad spridning och exponering av föroreningar men även utifrån aspekten att området sannolikt kommer att användas för rekreation och lek. Ensucon rekommenderar att påträffade föroreningar i parkområdet i möjligaste mån saneras vilket framgår av rapporten från den kompletterande miljötekniska markundersökningen från 2024.

Efter dialog inom förvaltningen bedömer kommunen i enlighet med den marktekniska miljöundersökningens riskbedömning, att föroreningen kan kvarlämnas inom parkområdet. Förtydliganden både i planbeskrivning och plankarta har lagts till för att upplysa om den kvarlämnade föroreningen.

KOMMUNALA ORGAN

VATTEN OCH AVLOPP

Utifrån VA-perspektivet är dagvattenfrågan den mest problematiska med tanke på begränsade ledningsdimensioner för avledning av dagvatten från större områden. Under aktuellt detaljplanearbete har ett gott samarbete mellan planenheten och VA-verksamheten bidragit till att en dagvattenutredning beställts och levererats som har gett svar på de frågor som finns kopplat till dagvatten. Även vattenplanerare har deltagit under processen vilket VA-verksamheten ser positivt på eftersom det finns flera dagvattenfrågor som kopplas till kommunens ansvar som planläggande myndighet och inte till VA-huvudmannens ansvar, vilket är de dagvattenfrågor som VA-verksamheten ansvarar för.

Yttrandet noteras

NORA KOMMUN

BYGGLOV

Väldig många bestämmelser som kan ställa till i bygglovsprocessen.

Hur har man tänkt kring parkering inom DP område?

Frågan om Ö1 där marken får inte förses med byggnad, men annan anläggning så som nätstation, parkering etc kan uppföras, hur har ni tänkt kring det? vad är syftet med Ö1 varför inte prickad mark?

Avstämning har skett med bygglovsenheten

Markparkering är utgångspunkten inom planområdet. Fastighetsägaren har ansvaret att tillgodose det behov av parkering. Tillräckligt utrymme är avsatt inom fastigheterna för att parkering ska kunna tillskapas vilket beskrivs i planbeskrivningen under rubriken 6.9 Trafik – Motortrafik.

Enligt Boverkets allmänna råd (2020:6) om redovisning av reglering i detaljplan kan bestämmelser om begränsning av markens utnyttjande som reglerar att marken inte får förses med byggnadsverk eller viss typ av byggnadsverk betecknas ö eller exempelvis prickmark. I detta fall bedömdes beteckningen ö som mer lämplig.

NORA KOMMUN

Yttrande från Renhållningen

Fastighet: Nora Bikupan 18

I dagsläget hämtas avfall på flera platser inom fastigheten. Vid en ny- eller ombyggnation är det av största vikt att hämtplatser för avfall placeras på sådant sätt så att den skiljs från gående eller cyklister. Vid simhallen är dagens avfallsutrymme placerat utmed gång och cykelbanan, detta medför att kärl behöver manuellt flyttas en längre sträcka för att tömmas i hämtfordonet.

Hämtning av avfall behöver organiseras så att det kan ske från de områden som har markering "användning av allmän plats – GATA" i Plankarta med dnr: PLAN-2024-28-45_2024-08-20_Plankarta.

Hanteringen av avfallshämtning löses inte inom planprocessen men möjligheten att lämna avfallet mot användningen GATA är god inom planområdet.

LÄNSTRAFIKEN ÖREBRO

Granskningsyttrande på detaljplan för Bikupan 18 m.fl. (Karlsängskolan), Nora kommun

Region Örebro län tackar för möjligheten att yttra sig i granskningen av detaljplanen för Bikupan 18 m.fl. (Karlsängskolan), Nora kommun.

Syftet med planen är att möjliggöra för en ny högstadieskolan, i direkt anslutning till befintlig skola. Planen möjliggör även ny nytillkommande bostäder. Planförslaget innebär vissa justeringar av befintliga vägar.

Region Örebro län framförde i sitt samrådsyttrande bland annat att en beskrivning saknas för hur hämtning och lämning ska ske vid skolan, samt hur specialtransporter för elever med särskilda behov ska lösas. I granskningshandlingens av detaljplanen har beskrivningen i text förtydligats så att hämtnings- och lämningsplats framgår liksom att transporter för elever med särskilda behov ska angöra skolan vid vändplatsen längst söderut på Parkgatan, i anslutning till en specifik entré på skolan avsedd för målgruppen.

Region Örebro län anser att informationen som planhandlingarna ger är otillräcklig för att bedöma om behoven för skolskjuts och serviceresor kan säkerställas när det gäller kapacitet, framkomlighet och trafiksäkerhet vid den planerade skolan. Det är idag cirka 90 elever som är beviljade grundskoleskjuts till/från Karlsängskolan. 28 elever åker allmän kollektivtrafik eller en kombination av de båda. Detaljplanen behöver säkerställa tillräckligt utrymme för ett flertal fordon med olika storlek och utrymmesanspråk. Det är angeläget att Region Örebro läns planerare av skolskjuts och serviceresor får möjlighet till mer information om hur kapacitet längs med Parkgatan är planerad och vilka möjligheter planen lämnar utrymme för i kommande skede för att säkerställa behoven av skolskjuts och serviceresor.

Dialog har förts med Regionen kring skolskjuts för nya Karlsängskolan. Planhandlingarna har uppdaterats med information kring hur skolskjuts till skolan kan ordnas. Förutom specialtransporter är inte skolskjuts tänkt att angöra Parkgatan. Skolskjutsen avses i detaljplanen hänvisas till busstationen alternativt av och påstigning längs med Skolgatan.

SAKÄGARE OCH ÖVRIGA YTTRANDE

PRIVATPERSON

Synpunkter på detaljplaneförslag med diarienummer "Plan-2024-28".

Dagvattenutredning för ny detaljplan Bikupan m. fl. (Karlsängskolan) Nora följande synpunkter framförs av undertecknad.

Där planområdet tillhör avrinningsområdet för ytvatten Hagbyån mellan Åsbojön och Norasjön. Den sammanvägda ekologiska statusen är klassad som otillfredsställande baserat på att vattenförekomsten har problem med att fiskpopulation är påverkat av reglering och vandringshinder.

Den kemiska statusen uppnår ej god, vilket härleds till förekomst av bromerade difenyletrar (PBDE) samt kvicksilver och kvicksilverföreningar. Vad gäller kvicksilver och PBDE är det en situation som delas med samtliga vattenförekomster i Sverige.

Statusklassning för vattenförekomst Hagbyån (Länsstyrelsen 2024)

Statusklassning Status Miljökvalitetsnorm(MKN)

Ekologisk status Otillfredsställande God ekologisk status 2039

Kemisk status Uppnår ej god God kemisk ytvattenstatus*

Tillkomst/härkomst Naturlig

Mindre stränga krav för bromerade difenyletrar, kvicksilver och kvicksilverföreningar

Detta innebär att mycket stor försiktighet med belastning av Hagbyån med dagvatten måste ske och framför allt att åtgärder sätts in för att förbättra statusen i Hagbyån i samband med exploateringen av kvarteret Bikupan.

I dagsläget är området anslutet till allmänna dagvattenledningar och leds ut i recipienten Hagbyån utan rening eller fördröjning.

Sammanvägd bedömning

För att reducera mängden bly (Pb), krom (Cr) samt andra metaller är medvetna materialval av betydelse. Vidare rekommenderas att hålla nere hårdgörandegraden inom planområdet så mycket som möjligt. Även underhåll såsom gatusopning och avlägsnande av nedfallna löv kan bidra till att minska mängden föroreningar ytterligare.

Möjligheterna att följa miljökvalitetsnormerna för Hagbyån mellan Åsbojön och Norasjön bedöms påverkas något negativt om planförslaget exklusive dagvattenlösningar genomförs, jämfört med nuläget, eftersom halterna av vissa ämnen ut från planområdet beräknas överstiga gällande miljökvalitetsnorm för recipienten. Planen bedöms inte bryta mot ej försämringsförbudet men utan någon rening bedöms föroreningarna från området inte heller förbättras.

Samtidigt rekommenderas att gängse praxis och rekommendationer kring höjdsättning följs. Det måste vara självklara förutsättningar för utredarna.

Godkännes detaljplanen Bikupan m.fl. kan man skönja 50-75 årig framtid för den bebyggelse som är aktuell närmaste tiden. Kanske i första hand skolbyggnaden, men även framtida bostadsbebyggelse.

Det innebär att man i denna framtid kommer att få uppleva olika klimatförändringar.

Kanske i dagsläget mest negativa med flera översvämningssrisker. Hur kommer detaljplanen att möta dessa förändringar? Fram för allt när man läser dagvattenutredningen som inte har någon större framförhållning eller föreslår kraftfulla åtgärder som kan möta klimatförändringar.

Undertecknad föreslår följande att användas och utvecklas till detaljplanen:

- Man måste se på helheten på det befintliga dagvattensystemet i ett större område som belastar både Parkgatan som Skolgatan.
- Hur kommer den dagvattenutredningen som pågår i Samhällsbyggnadsförvaltningen att utmynna i förändringar och icke minst i reningsanläggningar innan det når recipienten.
- Man måste koppla ifrån alla dagvattenanslutningar till Bikupan m.fl. det gäller Parkgatan och Skolgatan och ej i framtiden använda dessa till Bikupan.
- Det bör planeras en separat dagvattenledning som går i mitten av detaljplanen från norr till söder och med ett separat utlopp till Hagbyån.

Det har utförts en grundlig och relevant dagvattenutredning för planområdet som även behandlar följderna av 100-årsregn (Norconsult 2024). Tjänstemän från berörda enheter, så även VA-ingenjör har deltagit i dagvattenutredningens framtagande. Genom den breda samverkan i arbetet med dagvattenutredningen har kommunen fått en bra helhetsbild för områdets behov av dagvatten- och skyfallsåtgärder. Syftet med den föreslagna dagvattenhanteringen är att inom ekonomiskt försvarbara gränser uppgradera områdets dagvattenhantering till dagens krav.

Utifrån dagvattenutredningen har planförslaget klimatanpassats. Beräkningar och modelleringar för vattenvolymer är utförda enligt Svenskt Vattens publikation P110 och enligt principen att en klimatkoefficient läggs till, i hänsyn för pågående och framtida klimatförändringar. Utredningen visar hur omkringliggande gator och planområdet kan höjdsättas och lutas för att minimera risken för att vatten från ett så stort flöde som 100 årsregn blir stående mot fasad vid skyfall. Det finns även beräkningar och resonemang för hur den föreslagna dagvattenhanteringen kan omhänderta allt dagvatten utan att orsaka översvämning eller annan skada på Noras befintliga dagvattensystem.

Utredning av reningsbehovet av dagvatten från planområdet visar att det inte finns något större behov av rening av dagvatten från området. Lösningar som finns beskrivna i dagvattenutredningen är exempel på robusta och multifunktionella dagvattenlösningar som även har en enklare reningsfunktion. Nedsänkta regnbäddar har ungefär samma funktion som skelettjordskonstruktioner. Platsens förutsättningar och ekonomiska förutsättningar brukar vara avgörande för vilken typ av anläggning som byggs. En mer avancerad typ av reningsanläggning skulle fånga mycket lite föroreningar vilket då inte skulle motsvara kostnaden för att inrätta och underhålla den anläggningen.

Planförslaget möjliggör för bevarande av träden, det finns inga planer på att ersätta de biotopskyddade alléerna med annan grönstruktur.

- Innan utsläpp i ån måste en reningsanläggning/brunn anläggas för att uppta de föroreningar som uppstår. Man kan även om möjligt koppla Parkgatans och simhallens dagvattenutlopp till denna reningsanläggning.
- För att möjliggöra en sådan anläggning måste man kontakta Va-ingenjören, som handlägger dagvattenfrågorna totalt i norra länsdelen och kan föreslå hur en reningsanläggning kan utföras.
- Dessutom de olika översvämningsytor/dammar som även föreslås i utredningen är inte relevanta i ett skolområde. Det kommer att kosta stora pengar i skötsel när man ser på redovisade förslag.
- Istället som komplement till dagvattenledningen gör man en anläggning som inkluderar samtliga stora träd (13) som gör att träden räddas för framtiden.
- Detta är ett koncept som Stockholm stad har räddat alla sina gamla träd i innerstaden. Samtidig som man tar hand om gaturvatten.
- Vid varje träd görs en växtbädd med skelettjord, luftningsbrunn, sandfång, fundament och markgaller. Här tar man hand om markvatten som samtidigt gör nytta för träden.
- Det är viktigt att säkerställa att Parkgatan kan agera yttlig flödesväg vid större regn är slutsatsen från utredningen. Min fråga är då hur man hanterar entrén till skolan om man skall gå i 5-10 cm vatten på Parkgatan.

Detta visar utredningens kvalité?????

Nora 2025-01-16

FÖLJANDE HAR INGET ATT ERINRA MOT FÖRSLAGET

Örebro flygplats meddelar ingen erinran 2024-12-12

Postnord meddelar ingen erinran 2024-12-12

Nerikes Brandkår meddelar ingen erinran 2024-12-13

Trafikverket meddelar ingen erinran 2024-12-16

Gatuenheten meddelar ingen erinran 2024-12-16